

NOWA REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 2 po południu

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia 4— zł.
Z odnoszeniem 4'50
Z przes. poczt. 4'50
Z zagranicą. . . . 8—
20 groszy
Cena numeru:
Adres Redakcji:
ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr 3542 i 4450.
Adres Administracji:
ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr 1572, 3542 i 1198.
Nr. czeku PKO. 400.402.

Ceny ogłoszeń
za 1 wiersz milimetrowy:
Zwykłe 15gr.
Nadestane 35
Po kronice 45
Na 1-szej stronie 50
Drobne od słowa 7
Układ tabelaryczny
o 50% droższy.
Załączniki wedle umowy.
Wyłączne zastępstwo
na zachodnią Europę
M. DUKES, Następcy
WIENIEN L. — Wollzeile 16.

W poszukiwaniu formuły pokojowej.

Genewa, 24 września.

Nie ulega wątpliwości, że obrady konferencji genewskiej toczą się w atmosferze do pewnego stopnia przesileniowej. Nie dlatego, by istniała dziś ewentualność jakiegoś konfliktu międzynarodowego, mogącego wskrzesić groźne widmo nowej wojny. Tembardziej więc uderza fakt, że uzgodnienie formuły pokoju napotykało aż na tak wielkie trudności. Rzeczywiście, zagadnienie jest niesłychanie skomplikowane już z tego bodaj względu, że panuje głęboka rozbieżność pomiędzy dwiema zasadniczymi koncepcjami, o których w poszczególnych krajach wypowiedane są rozmaite sądy.

„Pakt lokarnijski czy Protokół Genewski? — w ten sposób określa jądro całej kwestji p. dr H. Pfaffero w artykule opublikowanym przez nader poczytny tygodnik paryski „Pax“. Jest to trafne ujęcie problemu, odmienne bowiem są te dwie metody pracy nad utrwaleniem pokoju. Posługując się stylem obrazowym, paryski korespondent berlińskiej „Germanji“ uważa, iż w Locarno położone zostały fundamenty pod gmach pokoju, w Genewie natomiast chełono rozpocząć budowę od układania dachówek.

Swoją nieprzejednaną opozycję w stosunku do „Protokółu Genewskiego“, w najbardziej chociażby uproszczonej redakcji, składali angielscy mężowie stanu na karb Dominjów, jak najkategoryczniej protestujących przeciwko wszelkiemu uzależnieniu wielkobrytyjskiej polityki światowej od lokalnych spraw europejskich. I nie jest to bynajmniej czeza wzmówka w ustach londyńskich dyplomatów. Foreign-Office niejednokrotnie już musiało podporządkowywać swój program ultimatywnym postulatów gabinetów australijskich, kanadyjskich, afrykańskich etc... To też przed kilku zaledwie dniami oświadczył bez ogródek delegat nowozelandzki w Genewie profesorowi Muretowi: „W pojęciu naszym, Brytyjczyków z za morza, granice Imperjum dochodzą do Renu, i Europą przeto interesujemy się aż do tych brzegów. Europa poza Re-

nem nie obchodzi nas wcale“. Wobec tego, że Anglja istotnie nie może sobie pozwolić na lekceważenie woli Dominjów, wyłania się dylemat odpowiednio zmodyfikowanego „Protokółu Genewskiego“, to jest, bez udziału Imperjum Brytyjskiego. Krążyły na ten temat uporezywe słuchy kuluarowe, czyniono nawet pośrednie aluzje lekkie w sali konferencyjnej, ale są to plany najzupełniej nierealne, żadne bowiem z wielkich mocarstw nie zechce podpisać protokółu, a priori nieuznanego przez gabinet londyński.

„Mówmy szczerze. Cóż zaprzęta głównie umysły wszystkich? Troska o utrwalenie pokoju tam zwłaszcza, gdzie był jego najbardziej wydaje się kruchym. I z tego punktu widzenia stosunki niemiecko-polskie stanowią najslabszy punkt pokoju europejskiego w ogólności, a pokoju niemiecko-aljanckiego w szczególności. Czyż więc pakt o wzajemnej nieagresji, zawarty jedynie pomiędzy Niemcami a Polską, nie byłby wystarczającym czynnikiem powszechnego uspokojenia?!“. Stawiając takie pytanie w „Tepmsie“, uderza d'Ormesson w sedno sprawy, gdyż zwięza ramy zbyt może obszernego problemu do rozmiarów najpilniejszych konieczności realnych. Widocznie, jest to pogląd, podzielany i przez miarodajne sfery niemieckie, skoro Stresemann uznał za właściwe złożyć obecnie w Genewie formalną deklarację o tem, że Niemcy mają zamiar w przyszłości oddawać wszystkie spory międzynarodowe na rozstrzygnięcie Trybunałowi w Hadze. Nie, nie należy identyfikować takiego oświadczenia, słownego z prawomocnym paktem „Lokarna Wschodniego“. Wiadomo, że nasi zachodni sąsiedzi wciąż jeszcze mówią o „zrektyfikowaniu granic“, ustalonych traktatem wersalskim. Ale uroczyście wyrzekają się coram populo wszelkiej myśli o zbrojnej na nas z tych pobudek napaści. Niestety, Polska zmuszona jest domagać się bardziej realnych w tej mierze gwarancji, gdyż nawet dla dra Pfaffero posiadają słowa Stresemanna nader wątpliwą wartość strzeżową.

W każdym jednak razie konferencja obecna stanowi pewien etap na drodze ku utrwaleniu pokojowego współżycia polsko-niemieckiego. Tem energiczniej żądać musimy podpisania jasno sprecyzowanej umowy gwarancyjnej. Cheemy

FORTEPIANY

WŁ. BOLONSKI (Z. RABA nast.) KRAKÓW, PALAC SPISKI

pokoju. W ramach obecnego status quo terytorjalnego.

Polska rezolucja pokojowa przyjęta jednomyślnie.

Genewa, 26 września (PAT). Zgromadzenie Ligi Narodów przyjęło jednomyślnie rezolucję polską, oświadczającą, że wszelka wojna napastnicza jest godną potępienia i że dla realizacji zatargów wszelkiego rodzaju winne

być użyte wszystkie istniejące środki pokojowe. Zgromadzenie oświadczyło zarazem, że wszystkie państwa, będące członkami Ligi, zobowiązane są stosować się do powyższych zasad.

O rychłe zwołanie rozbrojeniowej komisji przygotowawczej.

Genewa, 26 września (PAT). Według doniesień szwajcarskiej ag. tel., w kołach zbliżonych do Ligi panuje uzasadnione przekonanie, iż rozbrojeniowa komisja przygotowawcza jeszcze z końcem br. będzie mogła zebrać się w Genewie na nową sesję. W kołach politycznych Genewy zastanawiają się nad kwestją, czy ewentualnie Rosja sowiecka weźmie udział w tej komisji. Wobec tego, że rząd moskiewski wykazał w ostatnim roku wielkie zainteresowanie sprawą rozbrojenia, oraz wobec tego, że udział Rosji sowieckiej w pracach Ligi Narodów, wobec załatwienia zatargu z rządem szwajcarskim nie napotyka na żadne przeszkody, utrzymuje się przekonanie, że Rosja sowiecka znajdzie drogę do Genewy.

stwa z Polską. W związku z tem dziennik nacjonalistyczny oświadcza, że polsko-rosyjski traktat gwarancyjny pod protektoratem Francji jest dla Niemiec czemś niemożliwym, ponieważ tą drogą doszłoby w praktyce do Locarna wschodniego. Polska bowiem zabezpieczona od wschodu nigdyby się nie zgodziła na zawarcie porozumienia z Niemcami na podstawie rewizji obecnych granic. Musimy sobie uświadomić, że zabezpieczona Polska uzyskalaby bardzo szybko wpływ w państwach bałtyckich.

Niemcy przeciwko polsko-rosyjskiemu paktowi o nieagresji.

Gdańsk, 26 września (PAT). Tutejszy organ nacjonalistów niemieckich „Danziger Allg. Ztg.“ omawiając sprawę Locarna wschodniego, oświadcza, że Francji nie wystarcza przyrzeczenie Niemiec, że rezygnują one ze zmiany granic z Polską przy użyciu siły zbrojnej. Francja więc zmierza do osiągnięcia swego celu drogą okrężną przez Rosję. Francja przypuszcza słusznie, że dla Rosji zerwanie z Francją byłoby niekorzystne, to też w celu usunięcia tego zerwania Rosja przygotowana jest obecnie do większych ofiar. Wyzyskując tę sytuację, Francja domaga się od Rosji natychmiastowego zawarcia paktu bezpieczeństwa.

Stresemann oskarżony o obrazę czci.

(Telegram własny „N. Reformy“). Berlin, 26 września Głośny pacylista niemiecki Foerster szuka świadków, którzy słyszeli mowę Stresemanna w Lidze Narodów, gdzie Stresemann nazwał pacylistów niemieckich lajdakami i galganami. Ponieważ minister niemiecki wymienił po nazwisku Foerstera i Mertensa, Foerster zaskarżył Stresemanna przed sądem genewskim o obrazę czci.

Rosja nie weźmie udziału w komisji celnej.

Genewa, 26 września (PAT). Sekretariat generalny Ligi Narodów otrzymał od Cziczeryna pismo z zawiadomieniem, że rząd sowiecki nie wyśle swych przedstawicieli na konferencję międzynarodową, mającą na celu osiągnięcie porozumienia w sprawie zniesienia ograniczeń przywozu i wywozu, na którą Rosja była zaproszona.

WŁADYSŁAW RUDKOWSKI

LU TAŃCZY

Powieść.

(Ciąg dalszy).

— Trudno się mylić, kiedy to się w oczy rzuca. Ja pani wprawdzie nie powiedziałem tego wprost, czego pragnę od pani, ale pani chyba bez słów widzi, jak ja ogromnie pani kocham i jakie wobec pani mam uczciwe zamiary. Pani widzi przecież doskonale, że wzięła mnie pani całego od pierwszego dnia. Ja nie wiem, ale mnie się zdaje, Lu, że ja byłem ślepy dotychczas. Jechałem tutaj na wypoczynek i aby ewentualnie coś napisać. Nie wiedziałem, że pani tu jest, nie myślałem o pani. Zresztą ja panią dawniej znałem w Warszawie i nie starałem się zbliżyć do ciebie. Nie przypuszczałem, nie mogłem zresztą przypuszczać, że stanie się to, co się stało. Na życzenie ojca pani przywozłem pani tę parę drobiazgów, nie spodziewając się, ani na chwilę nie przypuszczając, że forma stosunku naszego, ta wyłącznie towarzyska, zimno-poprawna, dozna jakichkolwiek i to tak szybkich, a dla mnie tak ważnych zmian. Wezwiała mnie do siebie. Przyszedłem i zostałem duszą, sercem, całym moim ja. Kiedy ciebie tutaj zobaczyłem, zrozumiałem, że tu jest moje przeznaczenie. Wysłała do mnie nie ta moja, dawna, zwykła znajoma z Warszawy, ale jakiś cudny, jasny anioł, jakies promienie-

jące blaskiem piękno, które mnie oślepiło. I pani, Lu, musiała to wiedzieć. Te dwie godziny, które spędziliśmy razem, kiedy siedziałem naprzeciw pani, opowiadając o rzeczach najubożniejszych w świecie, wpatrzony w tę jasną, uśmiechniętą twarzyczkę twoją, zadecydowały o moim losie. Czuję, że się we mnie coś stało, że jestem cały pod twoim urokiem, że mi pod tą dziwną mocą twoją nadermna ogromnie dobrze i że nie będę się starał wcale z pod tej władzy pani usunąć. Przeciwnie. Dzień za dniem, godzina za godziną, coraz bardziej należałem do ciebie i teraz należę cały. Pani to chyba czuje i chyba widzi. Przecież w tych drobnych wierszykach, jakie składam, ja spowiadam się tobie prawie z każdej myśli mojej. Ja się tobie cały oddaję, cały jestem twój. Nieraz mnie się zdaje, że uczucia moje nie są bez wzajemności, nieraz widzę w twoich oczach tyle ciepła i tyle dobroci, nieraz w spojrzeniu twojem czytam słowa, których usta twoje powiedzić nie chcą, czy nie śmieją i szczęściu memu niema wtedy granic, po to, aby za godzinę, czy za dzień usłyszeć jakieś dziwne zimne słowo, na gorące wyznanie jakas obojętną odpowiedź, we wzroku zaś twoim znaleźć zupełnie obcy, jakiś dziwnie zimny wyraz obojętności. Tak.

— Dlaczego? Powiedz mi, Lu, czy dla ciebie, która jesteś dla mnie wszystkim, światem moim, szczęściem, życiem mojem, czy dla ciebie ja przedstawiam cokolwiek? Patrz! Przedwczoraj... Pamiętasz? Byłaś mi taka bliska, czułem, że ciebie mogę mieć, że cię wziąć mogę, że moja jesteś.

— Niech pan mi tego nie mówi — prosiła cicho Lu.

— Muszę mówić, bo tak przecież było. Chyba nie zaprzeczysz. Oczy twoje mi to mówiły, usta twoje, ty cała, przytulona wówczas do mnie... A potem co? Jakby wszystko przyszło, jakbyś nie pamiętała o tem, co było jeszcze pół godziny przedtem...

— Panie Bolku, niech pan już nie mówi o tem. Niech mnie pan nie męczy.

— Nie rozumiem. Twierdzisz, że ja ciebie męczę. Lu, a czy ty nie rozumiesz, co się we mnie dzieje? Czy ty wiesz, jakie męczarnie ja noszę? Czasem mi się zdaje, że znam ciebie doskonale, zdaje się, żeś taka dobra, złota dziewczynka, która dokola siebie tylko szczęście i pogodę rozsiewać potrafi, dawać tylko radość, a czasem znowu wydajesz mi się taką okrutną, jak gdyby ci przyjemność sprawiało patrzeć na to, jak ja się spalam w uczuciach dla ciebie. Przecież ja ciebie, Lu, kocham do szaleństwa. Niema chwili jednej, któraby nie należała do ciebie. Ja żyję tylko tobą i pragnę ciebie. Mnie boli każdy twój uśmiech, skierowany do kogo innego, za zdrowie szarpie mną, jeżeli spojrzenie twoje padnie na innego mężczyznę, zazdrosny jestem o każde miłe słowo, które od ciebie kto inny słyszy, o każdy taniec, w którym się widzę w ramionach innego...

— To naprawdę szaleństwo...

— Może być. Ale tak jest. Ja nie chcę tego przed tobą ukrywać. Ja ciebie pragnę wyłączać dla siebie. Albo może jestem szalony dlatego, że się boję o to moje szczęście, może

dlatego, że nie jestem pewny, jak ty przyjmiesz to, co ci u stóp składam!

— Tak przecież nie może być...

— Sama uznajesz. Więc jak ma być, Lu? Powiedz! Mam zginać, czy starać się i walczyć o moje szczęście? Pamiętasz, Lu, kiedy to było? Przed tygodniem. Kiedy leżałaś na werandzie, a ja przy tobie siedziałem. Powiedz mi, Lu, dlaczego ty wtedy byłaś taka dobra dla mnie, że bym był proch z pod stóp twoich zcałowował?

— Bolku, proszę niech pan nie mówi o tem.

— Dlaczego? Ja się chcę upewnić, czy to był sen tylko, czy rzeczywistość. Pamiętasz, Lu, że była wtedy chwila jedna, że usta twoje dotknęły tej oto mojej ręki. Prawda to, Lu? Powiedz!

— Prawda...

— Więc powiedz mi, Lu, dlaczego to? Cemu nie chcesz brać tego, co ci daję, dlaczego doprowadzasz mnie do szaleństwa? Dlaczego się bronisz, Lu? Czy nam nie wolno należeć do siebie? Ja ciebie kocham, Lu, ja pragnę ciebie, ja ci życie moje chcę oddać, życie moje i los z twojem życiem związać. Ty moja jesteś, musisz być moja. Lu! Ja ciebie mam za świętą, jak świętą ciebie czuję i wielbię.

Pociągnął ją lekko ku sobie. Nie operowała się. Czuł jak drżała w jego ramionach, jak głowa jej spoczęła, na jego ramieniu. Nachylił się ku niej i ustami dotknął jej warg. Poczul ich ciepło i wpił się całą siłą w jej usta, biorąc z nich całą ich słodycz.

— Moja, moja Lu!

Końcowe rokowania o pożyczkę zagran. w toku.

(Telegram własny „N. Reformy“).

Warszawa, 26 września. Przedstawiciele amerykańskiego konsorcjum pożyczkowego pp.: Monnet, Fisher i Warden po złożeniu wizyt oficjalnych odbyli przedwstępne konferencje z władzami naczelnymi Banku Polskiego.

W poniedziałek rozpoczną się konferencje z ministrem skarbu Czechowiczem, podczas których zostaną sformułowane ostatecznie warunki wielkiej pożyczki. W związku z tem spodziewają się, że w wtorek sprawa pożyczki wejdzie na porządek dzienny obrad Rady Finansowej.

Przedstawiciel kapitału amerykańskiego w Radzie Banku Polskiego.

Warszawa, 26 września (AW). Wedle informacji z kół zbliżonych do rządu przewidywany jest wybór do rady Banku Polskiego jednego z przedstawicieli kapitału amerykańskiego już po sfinalizowaniu rokowań o t. zw. wielką pożyczkę amerykańską. Delegatowi temu nie będą przysługiwały żadne szczególne pełnomocnictwa w stosunku do Banku Polskiego.

na przez wiedeńską N. Freie Presse, że mianowany ma być amerykański dyrektor banku Polskiego, którym ma być gubernator Federal-Reserve-Banku w Bostonie pozbawione są wszelkich podstaw.

Konferencja ministerjalna.

Posiadać on będzie jedynie atrybucje kontroli, czy udzielony Polsce kredyt będzie użytkowany zgodnie z ustalonymi w umowie planami pożyczki stabilizacyjnej.

Warszawa, 26 września (AW). Wicepremier Bartel odbył wczoraj konferencję z ministrem Skarbu p. Czechowiczem i ministrem przemysłu i handlu p. Kwiatkowskim w sprawach związanych z wszczętymi rokowaniami o pożyczkę amerykańską.

W związku z tem wiadomość ostatnio poda-

Konferencja Marszałka z ministrami w sprawach budżetowych i wewnątrzno-politycznych.

Warszawa, 26 września. Dziś o godz. 10 przedpołudniem przybył do prezydium Rady ministrów prezes Rady ministrów marsz. Piłsudski i odbył kolejną konferencję z ministrem spraw wewnętrznych Składkowskim w obecności wicepremiera Bartla. W konferencji uczestniczył również dyrektor dep. politycznego dr. Switalski. Tematem konferencji były sprawy budżetowe oraz sprawy, dotyczące polityki wewnętrznej państwa. Konferencja trwała około pół godziny.

Następnie Marszałek przyjął na krótkiej konferencji również w obecności wicepremiera Bartla ministra oświaty dr. Dobruckiego. Po tych konferencjach Marszałek Piłsudski odbył dłuższą konferencję z wicepremierem Bartlem.

Jak się dowiadujemy, Marszałek Piłsudski zamierza w najbliższym czasie odbyć ponownie kolejne konferencje z poszczególnymi ministrami w sprawach budżetowych i wewnątrzno-politycznych.

Pismo emigracji rosyjskiej do Marsz. Piłsudskiego.

Pismo rosyjskie „Za Swobodu“ ogłosiło list otwarty istniejącego w Paryżu rosyjskiego komitetu narodowego do marszałka Piłsudskiego. List podpisany jest przez p. Kartaszewa, Fiodorowa, Burcewa i Katieniewa i zawiera omówienie sprawy dokonanych ostatnio wysiedleń emigrantów rosyjskich z Polski. Autorzy listu zeznają, że emigracja rosyjska w Polsce przeżywa wskutek wspomnianych wysiedleń chwile ciężkiego zaniepokojenia i przypuszczają, że wysiedlenia te były ze strony Polski wykonaniem zobowiązań, zawartych w traktacie ryskim. Wychodząc z tego założenia wskazują autorzy listu, iż prawo azylu dla emigrantów politycznych obejmuje wszędzie również prawo akcji politycznej. z wyjątkiem akcji, sprzecznej z ustawodawstwem państwa, które azylu udzieliło. Emigracja rosyjska korzysta z prawa azylu w wielu państwach Europy zachodniej, zachowując wszędzie lojalność wobec tych państw i ich ustawodawstwa.

kiewskiej, która dąży do stworzenia z Trade-Unionów państwa w państwie, co narażało Anglię na ciężkie katastrofy, zaś zupełnie spaczyło charakter zawodowy organizacji robotniczych.

Zerwanie Trade-Unionów z Moskwą oznacza nie tylko otrzeźwienie mas robotniczych i odwrócenie się ich od propagowanej przez sowieki powszechnej rewolucji. Zerwanie to oznacza jeszcze znamienity zwrot w opinii publicznej, która długo oczekiwana i tłumiona przez bolszewików, poczyna coraz jaśniej zdawać sobie sprawę z barbarzyństwa władców Rosji i niebezpieczeństw, do których ideologia sowiecka prowadzi, wszystkich: biednych i bogatych, pracobiorców i pracodawców.

Postanowienia Kongresu są też pierwszym krokiem, a poniekąd i odpowiedzią na głoszone przez p. Baldwiną projekt „pokoju przemysłowego“ — zgodnego rozwiązywania trudności zawodowych między zainteresowanymi stronami na platformie solidarności społecznej, nie zaś — jak tego chce bolszewizm — na podstawie walki i przemocy.

List zawiera następnie ujemną ocenę rządu sowieckiego i jego akcji międzyrządowej, oraz skierowaną do p. marszałka Piłsudskiego prośbą o zaniechaniu dalszych wysiedleń emigrantów rosyjskich z Polski.

Telegramy.

Podróże posła Patka do Rosji.

Moskwa, 26 września (AW). Wczoraj opuścił Moskwę, udając się do Niżnego Nowogrodu, poseł polski w Moskwie, p. Patek. Z Niżnego Nowogrodu poseł Patek jechać będzie do Gorycyna, skąd udaje się na urlop na Kawkaz. Nie jest wykluczone, że w okresie urlopowym poseł Patek utrzymywać będzie kontakt z delegatem rosyjskim do rokowań z Polską p. Stomoniakowem w sprawie paktu o nieagresję.

Projekt dodatkowej opłaty kolejowej na Czerwony Krzyż.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 września. Ministerstwo skarbu przygotowuje projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o pobieraniu na polskich kolejach państwowych dodatkowej opłaty na rzecz Czerwonego Krzyża. Opłata ta będzie nie wysoka, a zapewni tej humanitarnej instytucji stały dochód roczny, umożliwiający jej zaspokojenie wszystkich potrzeb.

Zapowiedzi przewrotów w Hiszpanii

(Telegram własny „Nowej Reformy“).

Paryż, 26 września. Z nad granicy hiszpańskiej donoszą tutaj o wzmagającym się ruchu rewolucyjnym w Hiszpanii.

Widocznie zaniepokojony wiadomościami na ten temat Primo de Riwera, Świątynie obecnie w San Sebastian, zapowiada, że na wypadek wybuchu rewolucji stosowane będą wysokie kary, między innymi konfiskata majątku i utrata praw obywatelskich, oczywiście oprócz kary więzienia.

Niemiecko-sowiecka robota w Chinach.

(Telegram własny „N. Reformy“).

Genewa, 26 września. „Journal de Geneve“ donosi z Hankau o aresztowaniu przez tamtejsze władze wojskowe pewnej liczby agentów komunistycznych, oskarżonych o kontrabandę

Ostre wystąpienie belgijskiego premiera przeciw mowie Hindenburga.

(Telegram iskrowy „N. Reformy“).

Bruksela, 26 września. Belgijski prezes ministrów Jaspas w niedzielę w Ostendzie podczas uroczystości odsłonięcia pomnika katolickiego działacza Beernaerta wygłosił przemówienie, w którym w sposób niesłychanie ostrzy wystąpił przeciw mowie Hindenburga na uroczystościach Tannenberga.

Berlin, 26 września. Pisma donoszą z Genewy, że w następstwie przemówienia Jaspasa w Ostendzie, uległ zmianie projekt pertraktacji Stresemanna z Broucherem co do zażegnania zatargu belgijsko-niemieckiego w sprawie francireurów. Dla zażegnania tego zatargu było planowane wydanie wspólnego komunikatu belgijsko-niemieckiego. Plan ten obecnie został zaniechany i jak donoszą dzienniki, jest wogóle wątpliwe, czy przyjdzie do pertraktacji.

Barthou przeciw Hindenburgowi

Paryż, 26 września (PAT). Przemawiając na uroczystości odsłonięcia pomnika na cześć bohaterów wojny w Maroko w czasie obłężenia Bibane minister sprawiedliwości Barthou, czyniąc aluzję do mowy tannenberskiej Hindenburga oświadczył między innymi: Istnieją takie zaprzeczenia, których historia nie uwzględni i które nas nie przekonają, skądkolwiekby pochodziły, albowiem sprzeciwiają się prawdziwości faktów, dokumentów i dat. Kwestja odpowiedzialności za wojnę jest zbyt nam bliską i pozostawiła swój zbyt widoczny stempel na naszych zniszczonych terenach, aby najbardziej nawet uroczyste choć niezręczne obalanie faktów mogło zmazać niewybaczone świadectwo winy. Po doznanych okrucieństwach — mówił minister — nie pozwolimy bezczelności pamięci naszych żołnierzy, poległych w obronie ziemi ojczystej, zaatakowanej i zniszczonej. Dowiedliśmy już niejednokrotnie, że szczerze pragniemy pokoju za cenę pewnych dobrowolnych ofiar. Nie moglibyśmy jednak poświęcić

dla niego bez upokorzenia i wyzbycia się sumienia prawdy, stwierdzonej faktami i dokumentami, której nie pozwolimy przeinaczać. Godzimy się otoczyć tę sprawę milczeniem, ale wtedy tylko, gdy i z drugiej strony zapamiętamy milczenie. Za tą jedynie cenę godzimy się wcale zapomnieć, a to w interesie powszechnej pacyfikacji.

Występ hr. Westarpa w Gdańsku.

Berlin, 26 września (PAT). Cała berlińska prasa prawicowa podaje obszernie sprawozdania z przemówienia jakie hr. Westarp wygłosił w Gdańsku na zgromadzeniu niemiecko-narodowych stronnictw. Organ frakcji niemiecko-narodowej „Deutsche Tagesztg.“ podkreśla szczególnie ten ustęp przemówienia hr. Westarpa, w którym oświadczył on, że stronnictwo niemiecko-narodowe nie zgodzi się nigdy na żadne Łokarno wschodnie, i że dopóki Polska nie dotrzyma istniejących traktatów, dopóty nie może ona liczyć na zawarcie żadnych nowych traktatów z Niemcami.

Projekt Breitscheida w sprawie granicy polsko-niemieckiej.

Paryż, 26 września (PAT). „Excelsior“ donosi z Genewy, że delegat niemiecki, Breitscheid, oświadczył w wywiadzie prasowym, iż niemiecka partja socjalistyczna uważa, iż kwestja granicy polsko-niemieckiej może być rozwiązana w sposób prawny bez uciekania się do zmiany istniejących granic terytorjal-

nych. Zapomocą odpowiednich środków można by uczynić granicę jakgdyby niedostrzeżoną dla ludności obu państw, chodziłoby tu o usunięcie systemu szpurtów i innych trudności pogranicznych oraz o powiększenie liczby traktatów handlowych.

140 pak z dynamitem pochodzenia niemieckiego.

Władze wojskowe dokonały szeregu rewizji w głównej kwaterze komunistów, przyczem wykryto duże ilości amunicji oraz dokumenty, świadczące o przygotowaniach do wysadzenia w powietrze mostów strategicznych w Hankau.

Zamieszki komunistyczne w Hankau.

(Telegram iskrowy „N. Reformy“).

Londyn, 26 września. „Evening News“ donosi, że w sobotę wieczorem uzbrojeni komuniści uderzyli na budynki dawnej angielskiej koncesji, ale zostali ze stratami odparci.

Tegoż dnia żołnierze chińscy usiłowali wdrzeć się do koncesji japońskich, ale zostali odparci, przyczem ponieśli wielkie straty.

ce znajdowało się 260 sztuk fałszyfkatów 5-cio złotych.

Natychmiast wydelegowano z lwowskiego urzędu śledczego do Przemysła wywiadowcę Fica, który wespół z wywiadowcą przemyskim Feldmanem aresztował Rotenberga. Wywiadowca Feldman wykrył również dwie wspólne Rotenberga, mianowicie Dziunię Beck, która odsiaduje obecnie karę 7-letniego więzienia za fałszowanie banknotów i Sabinę Loewenberg, żonę krawca. Dalsze dochodzenia w toku.

Inwazja myszy w Warszawie.

Od wielu lat Warszawa nie widziała tak wielkiej ilości myszy, jak obecnie. Zwierzątka te pojawiły się w niebywałej ilości, napelniając sklepy, mieszkania, piwnice i strychy. Magistrat wypowiedział wojnę tej inwazji i projektowane jest zakładanie trutek. Przyczyną tego najazdu ma być nawożenie pól w pobliżu stolicy sztucznymi nawozami.

Dział giełdowy.

Kraków, 26 września

AKCJE SILNIE ZWYŻKOWO, DOLAR BEZ ZMIANY.

Dziś w prywatnych obrotach do chwili rozpoczęcia oficjalnej giełdy panowała dla efektów tendencja silnie wyżkowa, dla wszystkich prawie papierów ciężkich, przy żywym zainteresowaniu i małej chęci do oddawania towaru. Kursy kształtowały się następująco: Bank Polski 146—147, Bank Spółek Zarob. 83—85, Tohan 12.25—12.5, Zieleniewski 20.5 do 21, Górka 62.5—63.5, Chybie 6—6.20, Nobel 5—5.10.

Na rynku walut i dewiz tendencja utrzymana bez zasadniczych zmian. W Krakowie dolar got. 8.91 3/4—8.92, czeki bank. 8.94—8.95, w Warszawie got. 8.91 1/2—8.92 1/4, czeki 8.93 9/10 towar, we Lwowie got. 8.91 1/2—8.92, czeki 8.94—8.94 1/2, w Katowicach got. 8.92—8.92 1/2, czeki 8.94 i pół. Bank Polski bez zmiany, 8.88 za got., za czeki 8.91.

Wiedeń, 26 września. Dzisiejsze kulisy zostały otwarte przy bardzo korzystnej tendencji, ruch jednak był spokojny, obroty małe. Naogół doniesienia o sytuacji gospodarczej wpłynęły na korzystną tendencję. Usposobienie było rezerwowane.

Siersza Górnicza 4.88, Portland 49, Karpaty 29, Galicja 91, Schodnica 8.25, Nafta 9.1, Alpy 48.75, Gal. Bank Hipoteczny 0.75, Panto 8.2, Zieleniewski 16.20.

Zurych, 26 września. (PAT) Paryż 20.35 1/2, Londyn 25.24 2/8, Nowy Jork 5.18.70, Belgja 72.22 1/2, Włochy 28.28 1/2, Hiszpania 91.27 1/2, Holandia 207.95, Berlin 123 5/8, Wiedeń 73.10, Sztokholm 139.50, Oslo 136.95, Kopenhaga 138.90, Sofja 3.75, Praga 15.37, Warszawa 58 —, Budapeszt 90.75, Białogród 9.13, Ateny 6.10, Konstantynopol 2.61, Bukareszt 3.22,

Trade Unionsy i Moskwa.

Londyn, 16 września.

Ewenementem chwili jest tu wciąż odwrócenie się stanowcze Trade Unionów od Moskwy. Na kongresie tych ostatnich powzięto ogromną większością głosów znaną już z depesz rezolucję, wykluczającą komunistów angielskich i zrywającą stosunki z syndykatami bolszewickimi. Rezolucja jest tem znamienniejsza, że przewodniczący kongresu, mr. G. Hicks, w swej wielkiej mowie inauguracyjnej z wielką skądinąd sympatią o Moskwie się wyrażał i znalazł nawet słowa pochwały dla systemu sowieckiego, który „tyle dobrego uczynił dla pchnięcia naprzód cywilizacji (1), kultury i dobrobytu“ (1?). Ale już zaraz następny mówca, mr. Clynes, ostro potępił okrucieństwa bolszewickie i ich system krwawego terroru, zaś mr. Citrine oświadczył, że robotnicy angielscy nigdy nie poddadzą się komendzie sowieckiej.

Do tego bowiem Moskwa zmierzała i poniekąd dopieła częściowo swego celu. Trade Unionsy, które przedtem były organizacją ściśle zawodową, podpadły w ostatnich czasach pod wpływ polityczny, pod wpływ rewolucyjny. Z chwilą zwycięstwa bolszewizmu w Rosji, sowieci chcieli zawiązać Trade-Unionami i rzeczywiście zdobyli sobie wśród nich znaczne wpływy. One to wywołały ostatnio — smutnej pamięci — strajk węglowy, który tak boleśnie odbił się na angielskich warstwach pracujących. Oni pchali do strajku powszechnego wbrew opinii wszystkich nawet robotników.

Robota sowiecka w łonie Trade-Unionów miała na celu jedynie zamienienie tych ostatnich w narzędzie rewolucji społecznej, co stało się tak jasnym, że spowodowało dyskusję o koniecznej reformie Trade-Unionów i wprowadzenie odpowiednich ustaw przez rząd p. Baldwiną. Ale stało się to również jasnym i dla wysoko wysunietego robotnika angielskiego: zrozumiał on, że stać się zabawka w rękach sowieków i narzędziem polityki mos-

Z Zakopanego.

(Korespondencja „N. Reformy“.)

Zakopane, 26 września.

(Ku czci śp. prof. Mariana Raciborskiego. — Poświęcenie ośrodka olimpijskiego. — Uczestnicy zjazdu turystycznego w Zakopanem).

W niedzielę rano po nabożeństwie żałobnym odbyło się na cmentarzu w Zakopanem poświęcenie obeliska granitowego wzniesionego na grobie znakomitego przyrodnika śp. prof. Mariana Raciborskiego. W uroczystości poświęcenia nagrobka wzięli udział reprezentanci uniwersytetów polskich, Akademii Umiejętności, towarzystwa przyrodniczego im. Koupnika i grono uczniów śp. prof. Raciborskiego. O godz. 11 przedpołudnem w sali Muzeum Tatrzańskiego otworzył prof. Sokolowski uroczystą Akademię ku uczczeniu ś. p. prof. Raciborskiego. Przemawiali prof. Szafer, prof. Wójcicki, prof. Goetel i inni. Mówcy podnosili zasługi śp. prof. Raciborskiego, położone na polu nauki. Akademię zamknął prof. Szafer odczytaniem rezolucji, skierowanej do ministerstwa W. R. i O. P., a domagającej się utworzenia stypendjum im. prof. Raciborskiego, celem uczczenia jego zasług.

Również w niedzielę odbyło się uroczyste poświęcenie narciarskiego ośrodka olimpijskiego w Zakopanem, poprzedzone nabożeństwem w kościele parafialnym. Na uroczystości tę przybyli reprezentanci dowódcy O. K. 5, gen. dyw. Przeździecki, ppłuk. Bobkowski w imieniu państwowego urzędu wychowania fizycznego, komisarz Starosolski, przedstawiciele Polskiego Zw. Narciarskiego oraz dwie grupy wojskowych i cywilnych zawodników narciarskich z kap. Luckim na czele. Po nabożeństwie oddziały zawodników udali się do Dworca Tatrzańskiego, gdzie przed budynkiem odebrał raport gen. Przeździecki. Po raporcie podejmowano gości i zawodników śniadaniem, podczas którego przemawiali gen. Przeździecki i ppłuk. Bobkowski na temat doniosłości sportu i jego znaczenia dla wychowania fizycznego narodu i dla propagandy państwowej.

Od 28 bm. rozpocznie się już zaprawa przy gotowawcza, lekkoatletyczna i narciarska zawodników. Okres wstępnych ćwiczeń będzie się odbywał pod kierownictwem kap. Luckiego i por. lekarza dr Mazurka. Po spadnięciu śniegu treningi narciarskie zawodników polskich będzie prowadził światowej sławy narciarz norweski Olaf Sen. Ogródek olimpijski w Zakopanem postawiony będzie na wysokim poziomie. Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i komitet olimpijski czynią najusilniejsze starania, aby nasza ekspedycja na olimpiadę w St. Moritz godnie reprezentowała polski sport narciarski.

Uczestnicy zjazdu stowiańskich podczas pobytu w Szczawnicy byli podejmowani śniadaniem w Domu Źdrojowym. Ze Szczawnicy goście wyjechali do Zakopanego, gdzie w sobotę wieczór odbyło się przyjęcie w Hotelu Bristol, urządzone staraniem Towarzystwa Tatrzańskiego. Reprezentanci towarzyszy zagranicznych z całym naciskiem podnosili serdeczne przyjęcie jakiegoś doznali w Polsce, za co przy pożegnaniu wyrazili władzom polskim najgorętsze podziękowanie.

Wyniki wyborów do gmin wiejskich w woj. lwowskim.

Ze Lwowa donoszą:

Wybory do gmin wiejskich na terenie woj. lwowskiego są już na ukończeniu. Wyniki wyborów rozpatrywane pod kątem widzenia statystyki przynależności narodowej w poszczególnych gminach streszczają się w tem, że Rusini zdobyli większość w 1.002 gminach, po 50% uzyskali Polacy i Rusini, w 36 gminach. Większość posiadają Polacy w 661 gminach, Niemcy w 41, żydzi w trzech.

Dowodni to, że wbrew alarmującym pogłoskom niektórych organów prasy, rezultaty pod względem narodowościowym odpowiadają nęgół stanowi posiadania narodowego Polaków i Rusinów poszczególnych gmin, z pewną niewielką nadwyżką na korzyść Polaków. Jeżeli chodzi o stan posiadania poszczególnych stronnictw, to z pośród polskich stronnictw najsilniejsze są na wsi tutejszego województwa PSL i Stron. chłopskie. Stronnictwa te uzyskały 10.434 mandaty na ogólną liczbę 13.750, które przypadają Polakom.

Pewne wpływy posiada P. P. S. Związek naprawy Rzeczypospolitej zajął mocną pozycję w szeregu gmin podmiejskich w powiatach lwowskim i drohobyckim. Wyzwolenie osiągnęło pewien sukces w powiatach lańcuckim i jarosławskim. Z partii rusińskich na pierwsze miejsce wysunęło się „Undo“, które też zdobyło 50% rusińskich mandatów. Klęskę poniosła ukraińska socjalno-radykalna partja. Silnymi okazały się ugrupowania starorusińskie.

Charakterystyczny jest wreszcie fakt, że ponad 20% radnych rusinów to bezpartyjni; reszta zaś radnych rusinów, to ci, którzy weszli do rad pod flagą polskich stronnictw chłopskich. Jeżeli dodamy jeszcze, że wybory w całym szeregu gmin odbyły się na podstawie lokalnych kompromisów, dojdzie musimy do przekonania, że w rusińskiej masie chłopskiej żyją tendencje lojalnego współzycia z narodem polskim w ramach państwa polskiego. W tym kierunku rozdzielił się niemalże cały szereg wyborców w ortokawkach.

Znaczną część żydów weszła do rad jako bezpartyjni.

W rozgrywce wyborczej w wyjątkowych tylko wypadkach szli żydzi wspólnie z rusinami przeciw polakom.

Mimo wytężonej agitacji wybory odbyły się naogół spokojnie.

Przemysł wodociągowy i kanalizacyjny.

Z Warszawy donoszą: W tych dniach odbyła się w Związku miast konferencja w sprawie poczynienia starań u czynników rządowych, aby wydanie ustawy wodociągowej i kanalizacyjnej możliwe przyspieszyć. Ustawa wspomniana wprowadzałaby przypływ wodociągowy i kanalizacyjny w tych 10-ciu miastach, w których Towarzystwo Ulen et Co. prowadzi roboty wodociągowe i kanalizacyjne. Należą do nich: Lublin, Radom, Częstochowa i Piotrków, gdzie roboty są już na ukończeniu, oraz Sosnowiec, Kielce, Zgierz, Otwock, Dąbrowa Górnicza i Ostrów Wielkopolski, gdzie się niedawno rozpoczęły.

Dla innych miast sprawy wodociągów i kanalizacji będą objęte ogólną ustawą budowlaną, które ministerstwo robót publicznych opracowuje.

Na podstawie wyników obrad, jakie delegacji Związku miast przeprowadzili w ministerstwie robót publicznych i min. spraw wewn., należy oczekiwać, że ustawa wodociągowa i kanalizacyjna wyjdzie w ciągu najbliższych miesięcy w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Przepisy wykonawcze do ustawy zostaną wydane przez poszczególnie Rady miejskie. W ten sposób będzie w niedługim czasie uregulowana jedna z najpilniejszych spraw, decydująca o stanie higienicznym miast.

Rozdział kredytów powodziowych.

Kraków, 26 września.

W związku z klęskami elementarnymi i powodziami, które dotknęły także Małopolskę, a w szczególności w dużym stopniu cały powiat ropczycki, częściowo jasielski i całą Orawę — Rząd asygnował dotąd na zasiewy w jesieni roku 480.000 zł., na roboty wodne i drogowe dla usunięcia zniszczeń powodziowych 150.000 zł., wreszcie na doraźne zapomogi dla najbiedniejszych poszkodowanych 40.000 zł.

W związku z tem p. wojewoda krakowski zwołał posiedzenie Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Rolnej w Krakowie przy współdziałaniu przedstawicieli Spółdzielni rolniczo-handlowych i rolniczo-kredytowych, który to komitet, na odbytych posiedzeniach w dniu 14 i 24 b. m. rozdzielił sumę przeznaczoną na zasiewy dla następujących powiatów: dla powiatu ropczyckiego zł. 120.000; dla powiatu jasielskiego zł. 35.000; dla powiatu nowosądeckiego zł. 35.000; dla powiatu bocheńskiego zł. 35.000; dla powiatu limanowskiego zł. 30.000; dla powiatu makowskiego 30.000; dla powiatu tarnowskiego zł. 30.000; dla powiatu pilzneńskiego zł. 30.000; dla powiatu brzeskiego zł. 22.000; dla powiatu wielickiego zł. 20.000; dla powiatu gorlickiego zł. 20.000; dla powiatu grybowskiego zł. 18.000; dla powiatu chrzanowskiego zł. 16.000; dla powiatu mieleckiego zł. 15.000; dla powiatu nowotarskiego zł. 10.000; dla powiatu dąbrowskiego zł. 8.000; dla powiatu myślenickiego zł. 6.000.

Równocześnie uchwalono odnieść się do Ministerstwa Rolnictwa o przesunięcie terminu spłaty rzezonnych kredytów do jesieni roku przyszłego.

W związku z tą akcją pomocy ze strony rządu poszkodowanym, p. wojewoda krakowski w towarzystwie naczelnika Wydziału Rolnictwa Dr. Szymusika dokonał objazdu w dniach od 16—20 września b. r. powiatów: myślenickiego, limanowskiego, nowosądeckiego, grybowskiego, gorlickiego, jasielskiego, pilzneńskiego, ropczyckiego, tarnowskiego oraz Orawy i Spisza (pow. nowotarski), gdzie objeżdżając poszczególne gminy, dotknięte powodzią względnie gradobicie, odbył p. wojewoda konferencje z wieloma wójtami w celu zapoznania się bezpośredniego z potrzebami gmin, które najbardziej ucierpiały i zarazem rozdzielił dla najbardziej potrzebujących gmin wymienione 40.000 zł. na doraźną pomoc. Również na miejscu zakomunikowano wójtom o pomocy kredytowej na zasiewy.

P. wojewoda wysłuchał wszędzie życzeń ludności, a w szczególności w pasie pogranicznym w jasielskim powiecie, oraz na Orawie i Spiszu.

Rezolucje Zjazdu Rady Asocjacji Słowiańskich Tow. Turystycznych

Zjazd Rady Asocjacji Towarzystw Turystycznych, który obradował w Krakowie w dniach 22 i 23 zakończył się przyjęciem m. in. następujących rezolucji:

Rada Asocjacji Słowiańskich Tow. Turystycznych zaleca towarzystwom zrzeszonym w Asocjacji przeprowadzenie uchwał co do rezolucji, dotyczących ideologii alpinizmu i ochrony przyrody, uchwalonych na zjeździe Rady w Pradze 1926 r.

Rada uznaje za potrzebne, aby wycieczki szkolne były poddawane odpowiedniej kontroli i statystyce urzędowej, dalej, aby wycieczki szkolne wysyłane były wyłącznie do krajów słowiańskich, z szerszą działalnością kulturalną

Rada uznaje za niezbędne, aby schroniska w górach były budowane ze szczególną ostrożnością i na zasadach architektonicznych, dostosowanych do krajobrazu oraz, aby zwracano uwagę na dostosowanie stylu budowlany do narodowego charakteru budownictwa w górach.

Dalsza rezolucja domaga się przeprowadzenia we wszystkich państwach słowiańskich ustaw ogólnych, dotyczących ochrony przyrody, celem przyspieszenia realizacji parków narodowych oraz zaleca wszystkim towarzystwom zrzeszonym w Asocjacji utworzenie za przykładem Polski, specjalnych oddziałów, komisji, lub sekcji ochrony przyrody.

Rada zwraca się do wszystkich państw zrzeszonych o stworzenie specjalnego funduszu na wykupno obszarów szczególnie zagrożonych zniszczeniem przyrody, a to drogą współdziałania państwa i organizacji turystycznych.

Rada, uznając dotychczasowe doświadczenia, płynące z konwencji turystycznej polsko-czechosłowackiej za nader dodatnie dla ożywienia ruchu turystycznego na pograniczu, uważa za niezbędne: 1) aby wszystkie zrzeszone towarzystwa wydały najsurowsze rozporządzenia w kierunku przestrzegania przez członków przepisów konwencji turystycznej rozszerzonej jej teren na Niżnie Tatry, Wielką Tatrę oraz cały Spisz, 3) aby wzorem konwencji polsko-czechosłowackiej zawarto podobną konwencję między Jugosławią a Bulgarią.

KRONIKA.

Kraków, 26 września.

Uroczystości pogrzebowe ś. p. ks. Ledóchowskiego.

Z Katowic donoszą: W piątek wieczorem przybyła do Katowic trumna ze zwłokami kardynała ś. p. Ledóchowskiego w drodze z Rzymu do Poznania. Trumnę przewieziono do kaplicy omentarnej przy ul. Francuskiej, gdzie napływają liczni zwiędający.

W poniedziałek przed południem ks. biskup Lisiecki odprawił uroczyste „Requiem“, poczem o godz. 12 w południe trumna odwieziona została na dworzec towarowy, skąd przewieziona będzie do Ostrowa. Z Ostrowa dnia 29 b. m. zwłoki ś. p. kardynała Ledóchowskiego przewiezione zostaną do Poznania i złożone w grobowcu w katedrze poznańskiej.

Zjazd spółdzielni budowlanych.

Z Warszawy donoszą: Wczoraj otwarto w Warszawie II. ogólnokrajowy zjazd spółdzielni budowlano-mieszkańczych, mający na celu uzgodnienie działalności poszczególnych spółdzielni. Zjazd rozpoczął się nabożeństwem, poczem nastąpiło zagajenie obrad. Zjazd przyjął projekt statutu Związku spółdzielni budowlano-mieszkańczych, poczem odbyły się wybory do Rady Związku.

W przemówieniach podkreślono, że wyniki obecnego sezonu budowlanego są bardzo nikłe, a w każdąbądź razie nie proporcjonalne do głodu mieszkaniowego, jaki dokuje szerokim warstwom ludności.

Jak gospodarowano w Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach.

Z Warszawy donoszą: Ostatni „Robotnik“ przynosi sensacyjne szczegóły o gospodarce w Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach. Dyrektor tej Spółki, Tadeusz Czajka, członek zarządu dr. Zagórski, obecnie wyższy urzędnik Skarbofermu, wbrew rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej, ukłokali płynną gotówkę w Polskim Banku Handlowym, gdzie zasiadali w Radzie nadzorczej.

Bank ten obecnie znajduje się w stanie upadłości i proponuje wierzycielom uregulowanie pretensyj w wysokości 50 proc., skutkiem tego Spółka Bracka poniosłaby milion złotych straty, nie licząc utraconych procentów w wysokości 300.000 zł.

Komisarz m. Lwowa zajął się przedewszystkiem teatrem.

Lwowska „Gaz. Por.“ pisze:

P. komisarz Strzelecki, u progu swego urzędowania, z poważnego kompleksu spraw miejskich, domagających się szybkiego załatwienia wybrał przedewszystkiem sprawę teatralną. Świadczy to bezwzględnie chlubnie o zrozumieniu kulturalnych potrzeb, powierzonego jego pieczy grodu. Tylko, że to zajęcie się teatrem, w danej chwili przejawia się w ten sposób, że wezwał cały zespół operowy, a w szczególności członków chóru i orkiestry, aby „dobrowolnie“ zgodzili się na 10 procentową obniżkę gaź, groząc w przeciwnym razie zwinięciem opery. Niewiadomo, jaki będzie ostateczny rezultat tych „pertraktacji“, narazie skutek jest taki, że w tym dziale nastąpiła ogólna dezorganizacja i zupełny zastój.

Nie odbywają się ani próby, ani nie przygotowuje się repertuaru, co zwiastuje z uwagi na tak spóźnione w tym roku zmontowanie machiny teatralnej, zapewne nie przyczyni się do ożywienia nowego sezonu i podniesienia frekwencji publiczności.

Międzynarodowa konferencja sanitarna.

Donoszą z Genowy:

Sekcja dla spraw zdrowotnych Ligi Narodów zwołała na dzień 29 września konferencje w Budapeszcie. Władze węg. będą na

WYTWORCZOŚĆ POLSKA STWARZAJMY!

DARMO

wyuczamy dokładnie wyrobu dywanów perskich

BEZ WARSZTATU!

Dla przyjezdnych naska przyspieszona! Kanwa i welna — najprzedniejsi rodzaje! Wzory stylowe — ogromny wybór! Ceny konkurencyjne — warunki dogodnie!

Roboty rozpoczęte, starannie dobrane z wzorem — wysła się odrobinę z szeregóweni wskazówkami! Także welna północna, wszystkie barwy!

Dywan, inakaty, chódnlki i tp. — gotowe i na zamówienia!

Wykonanie artystyczne i terminowe!

„SMYRNAPERS“

KONC. SZKOŁA I WYTWORNIA DYWANÓW

H. GODZISZEWSKA

KRAKÓW — ulica PIJARSKA L. 5.

Adwokat Dr. ROMAN BOGDANI

Kraków, ul. Wiślna L. 9. — Tel. 94

powrócił.

1064

Dancing Bar Miraż

Tel. 3492. Kraków, Grodzka 42. Tel. 3492.

Dziś i codziennie

Produkcje pierwszorzędných szt artystycznych. —

Pierwszorzędna orkiestra jazzbandowa.

Początek o godzinie 10-ej wieczór.

programem prac szkół, oraz instytucji sanitarnych. Konferencji przewodniczyć będzie dyrektor sekcji spraw zdrowotnych Ligi Narodów, prof. Reichmann. Udział w konferencji zgłosili reprezentanci wszystkich państw europejskich, oraz Ameryki północnej i południowej. W związku z konferencją odbędzie się w Budapeszcie otwarcie węgierskiego Instytutu sanitarnego, wybudowanego za pieniądze międzynarodowego funduszu Rockefellera. Po konferencji, uczestnicy udadzą się do Jugosławii, celem zwiedzenia tamtejszych urzędów sanitarnych.

Nowe trzęsienie ziemi na Krymie.

Telegram z Moskwy donosi: Krym nawiedzony został nowym trzęsieniem ziemi. Najwięcej ucierpiał Sebastopol i Jalta. Kilka osób odniosło ciężkie rany.

Do numeru dzisiejszego dołączamy cześć P. K. O. na przedpłatę na miesiąc październik b. r.

POŚWIĘCENIE KGOŚCIOŁA. W Piaskach Wielkich pod Krakowem poświęcony został w niedzielę piękny kościół pod wezwaniem Serca Jezusowego. Aktu konsekracji, w obecności licznej duchowieństwa, w obecności tłumy wiernych, dokonał ks. biskup sufragana Respond z Krakowa.

DAR GMINY IZRACLIKIEJ DLA WAWELU. W związku z zapowiedzią przyjazdu Prezydenta Rzplitej do Krakowa, tutejsza gmina izraelicka ofiarowała dla Wawelu cenny świecznik z początku XVIII wieku mosiężny, barokowy, o 24 ramionach, ozdobiony orłami heraldycznymi, o dużej wartości artystycznej i zabytkowej. Świecznik ten zakupiła gmina specjalnie w tym celu, aby przez ofiarowanie go dla zamku wawelskiego uczcić fakt pierwszego pobytu głowy państwa w zamku.

Świecznik umieszczony został w zamku w dawnej sypialni Zygmunta Staroego, w której obecnie urządzono sypialnię dla p. Prezydenta. W świeczniku umieszczono 24 żarówek i zaraz po zawieszeniu go, załączono instalację elektryczną.

POSTULATY POSZKODOWANYCH WOJNA. W sali Małopolskiego Tow. Rolniczego odbyło się wczoraj zebranie Związku poszkodowanych wojną dla ustalenia akcji w kierunku zrealizowania swych postulatów. Po sprawozdaniu z dotychczasowej działalności Związku, po dyskusji, postanowiono zwołać w najbliższym czasie do Warszawy ogólnopolski zjazd poszkodowanych, uchwalono rezolucję, domagającą się, by rząd niezwłocznie przysłał do wypłaty odszkodowań wojennych, już ustalonych i stwierdzonych, oraz aby pośpieszył z doraźną pomocą poszkodowanym wojną przez udzielenie zaliczek w pieniądzech lub surowcach, na poczet ich należytości.

W SPRAWIE AKCJI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH. Dyrekcja Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych Junosi: Na liczne zapytania, skierowywane do nas w sprawie akcji, zaznaczamy, że akcje teraz nabywane ważne są na rok 1927/28. Nabywcę więc tych akcji zaskają dodatkowo trzy miesiace. Do akcji tych nie będą właściciele nic już dopłacali, tak, że będą one obowiązywały i na uroczysie otwarcia. W poprzednich latach na takie otwarcia pobierano dodatkową opłatę. Akcja na 1927/28 kosztuje dla wszystkich bez wyjątku 20 zł i uprawnia, prócz wstępów, do pobierania premii i losowania oryginalnych dzieł sztuki współczesnych artystów polskich. Nabywać można akcje codziennie w Palacu Sztuki przy placu Szczepańskim od godz. 10 do 1 w południe. Ze względu na ogromną liczbę zgłoszeń z Krakowa i prowincji, pożądanymby było jak najszybciej zamawianie i odbieranie akcji, tembardziej, że zbliża się już termin otwarcia pierwszej wystawy.

NOWY DYREKTOR „YMC“ W KRAKOWIE. Kierownictwo nowego gmachu „Y. M. C. A.“ w Krakowie, wobec ustąpienia i wyjazdu z powrotem do Ameryki dotychczasowego dyrektora, p. Jacoba, objął p. Gillett, również Amerykanin. P. Gillett został sprowadzony z Ameryki przez Radę krajową „Ymci“. Po przetrwaniu i pewnym zastojem w zakresie ferij wakacyjnych, tutej „Ymci“, zaczyna we wzorowo urządzonej i świetnie

Teatry-Kina-Koncerty

Bnia 26 września

Z TEATRU M. ŚM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś w poniedziałek o godz. 4-tej popołudniu przedstawienie szkolne „Balladyna” z p. Halaśką w roli tytułowej.

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI”. „Król Kawy”, polska operetka Tadeusza Müllera, którą tak szczęśliwie rozpoczął Teatr Nowości sezon bieżący, spotkał się z ogólnym uznaniem krytyki i publiczności grany będzie w poniedziałek 26 bm. i dni następujących o godz. 8. Od 1 października przedstawienia rozpoczynają się będą punktualnie o 7.30. W próbach „Pa-ganini”, słynna operetka Lehara, entuzjastycznie przyjmowana na wszystkich scenach europejskich w inscenizacji dyr. Pilarskiego z udziałem całego zespołu i nowo zaangażowanych sił.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Poniedziałek: „Balladyna” (przedstawienie szkolne o godz. 4 po poł.).
Wtorek: „Człowiek i nadezłowiek”.
Środa: „Król”.

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI”.

Poniedziałek: „Król Kawy”, występ gościnnie M. Wawrzakowicza.
Wtorek: „Król Kawy”, występ gościnnie M. Wawrzakowicza.
Środa: „Król Kawy”, występ gościnnie M. Wawrzakowicza.

ZAMÓWIENIA NA BILETY WSTĘPU DO TEATRU IM. SŁOWACKIEGO na przedstawienie „Tadeusza Kościuszki” w dniu 30 bm., na którym będzie Pan Prezydent Rzeczypospolitej zgłaszać należy w Województwie, I p. drzwi Nr. 5 do wtorku włącznie w godzinach od 8-ej do 3-ciej.

„PROMIEN” Podwałc 6

CUD WILKÓW

SERGYL — JOUBE — MODOT — BERNARD

Co dzisiaj grają w kinach?

Bapatela: „Dama w kronostajach”.
Corso: „Ferma skazańców”.
Nowości: „Na wale stacyjce”.
Promień: „Cud wilków”.
Sztuka: „Grobować miłości”.
Uciecha: „Tragedja ulicznicy”, według dzieła W. Braun.

Wanda: „O czym Parvz mówi” (Człowiek-malpa) i „Chłopcy do wynajęcia”.
Warszawa: „Wyspa zabronionych pocałunków”.

Z Radjo.

Program stacji radiolonicznych:

na wtorek dnia 27 września 1927 r.

Kraków (423) Godz. 10-10.20: Transmisja z Warszawy odczyt p. t. „Prawidłowe zakładanie sędów dochodowych”, wygł. prof. Piotr Hozar; godz. 10.45-11.15: Transmisja z Warszawy odczyt p. t. „Służba warzywne gminne”, godz. 12: Transmisja komunikaty lotniczo-meteorologiczne, oraz sygnału czasu, oraz koncert płyt gramofonowych z firmy Tadeusza Berzona. Kraków, ul. Szewska 22; godz. 17.15-18.35: Transmisja z Warszawy; godz. 18.40-19: Rozmaitości; godz. 19-19.20: Odczyt pod tytułem „Dzień powstania i determinacja płci”, wygł. dr. T. Marchlewski; doc. U. J.; godz. 19.20: Transmisja opery „Uczta szycerów” Giordani’ego z opery poznańskiej.

Warszawa (1112) Godz. 10-10.30: Odczyt p. t. „Pracowni staraniem Komitetu Wolewodzkiej Wystawy widowie zakładanie sędów dochodowych” organizo-Rolniczej w Strzynie — wygł. prof. Piotr Hozar; godz. 10.45-11.15: Odczyt p. t. „Spółki maszynowe gminne” (dla Wystawy Rolniczej w Stajin), godz. 12: Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, komunikaty PAT, godz. 15: Komunikat meteorologiczny i gospodarczy, godz. 16.35-17: Odczyt p. t. „Może w biologicznego polski”, — wygł. red. Radoklaw Krajewski; godz. 17-17.15: Nadprogram i komunikaty, godz. 17.15: Koncert popularyzacyjny. Wykonawcy: Orkiestra P. B. pod dyr. Józefa Ozimilskiego, oraz Władysław Lewinger (skrzypce) i prof. Ludwik Urstein (akomp.), godz. 18.35-18.50: Rozmaitości, godz. 18.50-19.15: Odczyt p. t. „Rozmaitości” (O najnowszych zdarzeniach w nauce i technice) — wygł. p. Bruno Winawer; godz. 19.15-19.20: Komunikaty PAT, godz. 19.20: Transmisja z Poznania. Opera „Uczta Szycerów” Umberta Giordano; godz. 22: Transmisja komunikaty polskiej, sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, komunikaty PAT.

Poznań (280.4) Godz. 14: Koncert orkiestry wojskowej 56 p. p. pod dyrekcją kapelana kpt. Chmielewicz; godz. 14: Kolowanie gieldy pieniężnej i rzemion niemieckiej; godz. 17.30-19: Transmisja koncertu z kawiarni „Wielkopolska”, godz. 19-19.20: Nadprogram i komunikaty gospodarcze, godz. 19.20-23: Transmisja opery (Giordano „Uczta Szycerów”) z Teatru Wielkiego w Poznaniu. W partii głównej p. Czarniecki. Transmisja zostanie poprzedzona wstępem objaśniającym, następnie sygnał czasu.

Kultura i sztuka.

Drugie dzieło obrad II. polskiego Zjazdu Filozoficznego.

W sobotę, w drugim dniu Zjazdu Filozoficznego, odbyło się o godz. 10 rano posiedzenie plenarne, na którym profesor Karol Vorovka z Pragi wygłosił referat na temat „Powroty materializmu w filozofii”, zaś ks. prof. Konstanty Michalski mówił o zachodnich pradach filozoficznych w wieku XIV i o stopniowym ich wpływie w środkowej i wschodniej Europie. W godzinach popołudniowych odbyły się posiedzenia sekcji. W sekcji historii filozofii referaty następujące:

Adam Żółtowski: „Teoria wiedzy u Leibniza”, Władysław Tatarkiewicz: „O niektórych postaciach racjonalizmu XVII i XVIII w.”, Stefan Rudniański: „De Spinoza, jako jeden z głównych protoplastów materializmu w XVIII-go”, Wiesława Woyczyńska: „Idea” i „notion” w filozofii Berkeley’a”. W sekcji metafizyki i epistemologii: Ferdynand Pelikan — „Filozofia religii T. G. Masaryka”. Ks. Stanisław Kobylecki: „O doświadczeniu jako jedynym ostatecznym źródłem i kryterium poznania rzeczy”. Ks. Andrzej Krzesiński — „Psychiczne warunki prawdy”. Władysław Malinowski — „Konieczność jako jedyny przedmiot nauki” (po niemiecku). W sekcji semantyki wygłoszone zostały referaty: Sergiusz Karcewski — „O różniczkowym charakterze znaków językowych”, Konstanty Czechowicz: „Filozofia mowy u O. Potebni”, Marja Ossowska — „O pojęciu wyrażania”. W sekcji psychologii: Stefan Baley — „Psychologia sensu”, Stefan Szuman — „Dla spozobienia z dziedziny psychomotorycznego rozwoju dziecka”. Stefan Borowiecki i Stefan Blachowski: „Z psychologii i psychopatologii epidemii psychicznej”.

W niedzielę uczestnicy zjazdu odbyli wycieczkę do Wilanowa.

Otwarcie wystawy reprezentacyjnej sztuki czeskosłowackiej w „Zachęcie”.

Warszawa, 25 września.

W sobotę dnia 24 września otwarta została w salonach Zachęty wielka wystawa reprezentacyjna sztuki czeskosłowackiej. Przecięcia wstęgi o barwach czeskosłowackich dokonał w imieniu proktora wystawy Prezydenta Rzeczypospolitej J. E. ks. A. Kakowski. Gości witali: prezes Komitetu honorowego wystawy poseł czeskosłowacki w Warszawie p. Wacław Girs, oraz prezes Towarzystwa Zachęty p. Stanisław Brzeziński, prezes dyrekcji i organizator wystawy prof. dr V. Stech z Pragi, wraz z attachés poselstwa dr Viskem i plk. R. Wiesł'em. Wernisaż zaszczytnie sęd obecnością m. in. p. minister W. R. i O. P. Gustaw Dobrucki, minister R. Knoll, minister W. Staniewicz, dyrektor protokołu dyplomatycznego Przewdzieki, wojewoda Soltan, minister Bertoni, dyrektor Skolnicki, szef kancelarii cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej Dzieciolowski, generał admunt pulk. Zahorski, prezydent miasta inż. Slomński. Licznie też stawili się przedstawiciele korpusu dyplomatycznego. Przybyli między innymi: ambasador francuski Laroche, poseł szwajcarski H. de Segesser-Brunegg, poseł szwedzki C. d'Ankersvard, turecki — Y. Kemal-Boy, charges d'affaires: brazylijski M. Gordilho, grecki C. Vatikioty, jugosłowiański M. Prodanowitch, norweski N. Ch. Dillhoff, rumuński B. Grigorsea, węgierski A. de Bobrik, włoski G. Sapuppi, pozatem szef misji francuskiej gen. Ch. Charpy oraz attachés wojskowi: angielski, estoński, finlandzki i lotewski.

Prócz tego licznie reprezentowane były sfery artystyczne, naukowe, towarzyskie i prasa.

Wystawa, która zajmuje wszystkie sale Zachęty, z wyjątkiem historycznej, składa się z dwóch działów: retrospektywnego i nowoczesnego. Do działu retrospektywnego zaliczono prace artystów już nieżyjących, nawet tych, którzy zmarli w ostatnich latach. Na wystawie znajdujemy wszystkie działy sztuki plastycznej, przyczem reprezentowane są wszystkie kierunki i szkoły artystyczne do najbardziej radykalnych włącznie. Katalog wystawowy obejmuje 370 numerów. Jest on zaopatrzony we wstęp pióra dr V. V. Stecha, dający charakterystykę nowoczesnej sztuki czeskosłowackiej i podaje notatki biograficzne poszczególnych artystów.

Wieczorem z okazji otwarcia wystawy sztuki czeskosłowackiej odbyło się w prywatnych apartamentach posła Girsy przyjęcie, które zgromadziło licznych przedstawicieli sfery rządowych, świata artystycznego i prasy. M. in. obecni byli ks. kardynał Kakowski, dyrektor protokołu Przewdzieki, poseł polski w Pradze Grzybowski, dyrektor departamentu kultury i sztuki Skolnicki. Zebranie przeciągnęło się do północy.

MALARZ PILICHOWSKI W WARSZAWIE. Przybył do Warszawy znany malarz Leon Pilichowski zamieszkały stale w Londynie. P. Pilichowski przybył do Polski celem urzędzenia tu szeregu wystaw swoich obrazów, a w szczególności wielkiego obrazu historycznego p. t. „Otwarcie uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie”.

ECHA WYSTAWY OGRODNICZEJ W BRUKSELI. Jak wiadomo, na wystawie ogrodniczej w Brukseli ekspozycji Warszawy uzyskały wysokie odznaczenie „Grand Prix d'Honneur”, mniejsze odznaczenie „Prix d'Honneur” otrzymał magistrat m. Lwowa. — Ministerstwo spraw zagranicznych, w uznaniu starannego przygotowania ekspozycji wystawowej do magistratu m. st. Warszawy i Lwowa listy z podziękowaniem.

CZWARTY ZJAZD UNJI INTELEKTUALNYCH. W dniach 20, 21 i 22 października br. odbędą się w Heidelbergu zjazd unji intelektualnych, który będzie miał charakter publicznej dyskusji na temat: „Rola historii w świadomości narodów”. Ze strony Niemiec będzie mówił prof. Mendelsohn Berthold. — Grupę francuską będzie reprezentował p. Albert Thibaudet, włoską — rektor uniwersytetu w Padwie, Emilio Bodrero, austriacką — znany poeta Hoffmannthal. Grupę polską reprezentować będzie w dyskusji prof. Oskar Halecki.

Ze sportu.

Wspaniały sukces Wisły w Katowicach.

Wisła — I. F. C. 3:0 (0:0).

Zwycięstwo odniesione przez czerwonych w Katowicach jest sukcesem podwójnym, jak już o tem pisaliśmy, zważywszy specjalnie nieprzychylny warunki, w jakich zawody rozgrywały się. Na potępienie zasługuje niedyscyplinowane i niesportowe postępowanie niemieckiej drużyny I. F. C., która w swoim szowiniście zaciekrzeniu okazała, że nie umie godnie i spokojnie przegrwać, uznać się za pokonaną, przez rzeczywiste silniejsze przeciwnika.

Same zawody nie były specjalnie ładne, gdyż obie drużyny grały niezwykle nerwowo, zwłaszcza miało to miejsce w pierwszym okresie gry, kiedy zawiody linie napadu obu drużyn, a walka toczyła się głównie w liniach pomocy i obrony. W okresie tym może nawet lekką przewagę mieli Katowiczanie nad drużyną krakowską.

Po pauzie obraz gry zmienia się. Wisła konsoliduje się i uspokoja, natomiast Katowiczanie są nieco przemęczeni. Następuje okres niebezpiecznych ataków Wisły, w końcu w 11 minucie zdobywa Czulak z ładnego podania Adamka pierwszy punkt dla swoich barw. W 20 minucie Reyman I strzela nieterminie drugą bramkę. Obecnie okazuje się niesportowość Katowiczian, którzy zaczynają grać niesłychanie brutalnie. Po kornerze Joneczyk z podania ofsidowego zdobywa bramkę dla Katowiczian, słusznie nieznaną przez sędziego. W 30 minucie sędzia mylą się odgwiżdżając koniec meczu, wskutek czego część publiczności usiłuje wznosić na boisko, jednakże skonygnowana policja utrzymuje porządek. Sędzia orientując się w pomyśle nakazuje dalsze kontynuowanie meczu, a skoro za wyrażną i niekwestjonowaną przez nikogo rękę obrońcy I. F. C. dyktuje karne, Katowiczanie schodzą z boiska.

Cracovia — Makkabi 2:1 (1:0).

Kraków. Mecz teno mistrzostwo KZOPN. zakończył się zasłużonym zwycięstwem drużyny bialo-czerwonych, choć co prawda przyznać trzeba, iż Makkabi bronili się jak zwykle na swoim boisku bardzo dzielnie. Bramki dla Cracovii zdobyli Latacz II i Wójcik, dla Makkabi zaś Bremer. Na wyróżnienie zasługują: Doniec, Wójcik z Cracovii, zaś z Makkabi Seltzger. Sędziował p. Jedliński.

Jutrzenka — Hasmonea 2:2 (1:1).

Nie można powiedzieć, by zawody te pozostawiły po sobie miłe wrażenie. Zarówno na trybunach, jak i na boisku dochodziło do utarczek słownych, a co gorsze i do „rękoczynów”, kończących się pozbawieniem użebienia, wobec czego nieliczni przedstawiciele władzy bezpieczeństwa, interwenjowali bezustannie i spisywali szeregi protokołów.

Do pauzy gra równa. Naogół jednak Hasmonea wykazuje lepszą technikę i ogólnie wyższy poziom gry. Bramki w tym okresie zdobywają dla Jutrzenki Krumholz w 3 min., dla gości Wolfstahl w 33 min.

Po pauzie opeczętkowo więcej z gry mają w dalszym ciągu goście, przynajmniej miejscowych. Wynik dla Lwowiaków podwyższa Mahler w 4 min. Wydaje się, że Jutrzenka bezapelacyjnie przegra, jednakże po kornerze uzyskuje miejscowi wyrównanie główką przez Reissa. Następnie przychodzi pod bramką Hasmonej do brutalnego incydentu, kiedy jeden z graczy bialo-czarnych brutalnie kopie bramkarza gości. Wśród widzów dochodzi do bójk, tak, że sędzia przerywa na chwilę grę. Po uspokojeniu obie strony kontynuują walkę, atakując niebezpiecznie, jednakże rezultat ostateczny pozostaje niezmienny. Wobec tego wyniku spadek Jutrzenki zdaje się nie ulegać wątpliwości. Publiczności około 1.000 osób.

Wyniki zawodów miejscowych.

L. T. G. S. (Łódź) — Podgórze 3:0 (1:0). Mecz o wejście do klasy państwowej P. L. P. N. Zasłużone zwycięstwo Łodzian, którzy bezwarunkowo górowali technicznie i kombinacyjnie nad bardzo ambitnie grającymi gospodarzami.

Garbarnia — Wawel 3:1 (1:1) Wielka przewaga Garbarni, z której zasługują na wyróżnienie Smoczek, Miciak, Mazur, Stefański, Koniewicz i Michel. Wawel uratowali przed klęską obrońcy, zwłaszcza Jesionka.

Korona — Patria 5:4 (3:1).
Grzegorzeczki K. S. — Sparta 1:1 (0:0).

Wyniki zawodów krajowych.

Łódź. Ł. K. S. — Pogoń 1:0 (1:0). Gra bardzo ostra, miejscami brutalna. Mimo przewagi i ambitnej gry w drugiej połowie, Pogoń nie może uzyskać nie tylko zwycięstwa, ale nawet wyrównania. Jedyną bramkę zdobył Stohlenwerk. Sędzia p. Auerbach bardzo dobry. Mecz przerwano na 12 min. przed końcem z powodu ciemności.

Warszawa. Ruch — Warszawianka 1:0 (0:0). Zawody powyższe zakończyły się zasłużonym ze względu na ogólną przewagę zwycięstwem Ruchu, zwłaszcza w sytuacji podbramkowych więcej miały Warszawianka. Jedyną bramkę zdobył Rejzani. Sędziował wcale dobrze por. szyba ze Lwowa.

Zachowanie to spotyka się oczywiście z potępieniem ze strony ogółu publiczności sportowej. W rezultacie wynik, opiewający do karnego 2:0, zmienia się automatycznie w 3:0 (walk-over) dla Wisły. Wielotysięczny tłum odprowadził zwycięską drużynę Wisły wraz z orkiestrą na dworzec katowicki.

Wiele charakterystycznym jest fakt, że I. F. C. rozrzuciło na boisko ulotki treści następującej: „Sport jest sprawą kulturalną. Wyładki jak ostatni w niedzielę dnia 12. VI. b. r. profanują ideę sportu. Apeluujemy wobec tego najmocniej do poczucia taktu naszej szanownej publiczności i usilnie prosimy o zaniechanie zaczepek wobec sędziego i graczy. Burzyciele będą z boiska wykluczeni. Podpisany — Pierwszy Klub Piłki Nożnej”. Ulotki te drukowane w języku polskim i niemieckim nie tylko, że nie dawały rezultatu, ale w niczym nie wpływały na uspokojenie się samych gospodarzy, a zwłaszcza i zwolenników. W zawodach uczestniczyły olbrzymie tłumy publiczności, dochodzące do 15.000. Wielu widzów dotychczas nie interesowało się wogóle sportem, a przybyło na zawody głównie ze względu na charakter walki narodowościowej, jakie zawody te, niestety, przybrały.

Prowadził zawody p. Hanke, jeden z najlepszych w całej Polsce sędziów, całkowicie bezstronnie. Przeciwno rozstrzygnięciu mogli protestować jedynie ci Górnoślązacy, którzy w szwiniżmie swoim posuwają się do niesportowego strzeżenia i negowania oczywistych faktów, będąc pozatem przyzwyczajeni do stronniczego sędziowania przez lokalnych arbitrow. Obecnie szanse Wisły zdobywca mistrzostwa Ligi Piłki Nożnej wzrosły niebywale. Oczekują ją jeszcze trzy mecze z Polonią i Pogonią w Krakowie, oraz Hasmoneą we Lwowie.

Warszawa. T. K. S. — Polonia 5:2 (1:1). Bramki zdobyli dla Polonii: Tupalski i Emchowiec, dla TKS zaś: Wiśniewski (2), Stogowski (z rzutu karnego), Suchocki i Gmowski. Sędziował słabo p. Nawrocki.

Lwów. Czarni — Legia 2:1 (1:0). W I części meczu przewaga Czarnych, którzy natomiast po przerwie oddali inicjatywę w ręce Legii, niezdołnej wykorzystać wcale dobrych sytuacji podbramkowych. Bramki, zdobyli: Nastula i Sawka, dla Legii zaś Szaller. Sędziował p. kpt. Grzyb za obopólna zgodą.

Poznań. Turyci — Warta 4:2 (3:1). Zapowiedziany mecz o mistrzostwo P. L. P. N. nie odbył się z powodu rozmokego boiska, rozegrano natomiast zawody towarzyskie. Gra z powodu rozmokego boiska stała na niskim poziomie. Bramki dla Turystów uzyskali: Srodkowy Walter i Kubik po dwie, dla Warty Ruchowicz i Szerfke.

Tarnowskie Góry. I. F. C. (Tarnowskie Góry) — K. S. 06 (Mysłowice) 2:0 (1:0).
Warszawa. Hakoah (Łódź) — Makkabi (Warszawa) 3:1 i 1:2.
Wilno. Makkabi — Varsovia 4:1.

TABELA MISTRZOSTW POLSKIEJ LIGI PIŁKI NOŻNEJ przedstawia się po ostatnich wynikach następująco:

Nazwa klubu	Ilość gier	Punkt.	Stos bram.
Wisła	23	37	87:27
I. F. C.	21	30	57:31
Pogoń	21	26	61:51
Warta	21	23	59:43
Ł. K. S.	23	22	45:45
Legia	22	22	58:61
Ruch	21	22	36:38
T. K. S.	22	20	48:77
Czarni	22	19	37:45
Hasmonea	21	19	46:60
Polonia	20	17	43:58
Warszawianka	21	12	37:57
Jutrzenka	22	10	33:67

Wyniki zawodów zagranicznych.

Budapeszt. Międzynarodowe zawody profesjonalistów Węgry — Austria 5:3 (2:2). Zawody amatorów: **Węgry — Austria 4:2 (3:1).**
Wiedeń. Międzynarodowe zawody Wiedeń — Budapeszt 2:2.
Linc. Wiedeń — Preszburg 4:1. Zawody juniorskie.
Wiedeń. Czechosłowacja — Austria 6:1. Zawody zespołu robotniczych.
Wiedeń. Rapid — BAC 5:3, WAC — Hertha 2:0, Sportklub — Hakoah 4:2, Rudolfshügel — Meindlinger S. F. 2:2.
Praga. Slavia — Vrsovice 4:1, Sparta — Klado 6:1, Cechie Karlin — Nuselsky 4:1, DFC — Sturm 2:2.

Pięciobój lekkoatletyczny pan i panów Okręgu krakowskiego.

W dniu wczorajszym w zawodach lekkoatletycznych o mistrz. okręgu w pięcioboju pan i panów wzięli udział zawodnicy Cracovii, Jutrzenki, Wisły i Makkabi, oraz zawodniczki Wisły. Wyniki poszczególnych konkurencji są następujące:

Skok w dal: 1) Chmiel (Cr.) 6'26. 2) Pitzele (Jutr.), 3) Strauchen (Mak.).
Rzut oszczepem: 1) Chmiel 42'22. 2) Grygiel (Cr.), 3) P. M. (Cr.).
Bieg 200 m.: 1) Pitzele 24'7. 2) Pobóg, Chmiel i Strauchen

Rzut dyskiem: 1) Grygiel 31'38, 2) Chmiel, 3) Pobóg.
 Bieg 1500 m.: 1) Pitzele 4.44.2, 2) Zwarycz (Wisła), 3) Chmiel.
 Z wyników pań należy wyróżnić skok w dal Szybowski 4.25 i bieg 60 m. Radomskiej 8.5.
 W ogólnej punktacji wyniki są następujące:
 Panowie: 1) Chmiel (Cr.) 2.531, 2) Grygiel (Cr.) 2.148, 3) Pobóg (Cr.) 2.132, 4) Zwarycz (Wisła) 1.986, 5) Pitzele (Jutr.) 1.711, 6) Strauchen (Mak.) 1.571.
 Panie: 1) Radomska (Wisła) 2.067 pkt., 2) Szybowska (Wisła) 1.802.

ZAWODY KOLARSKIE NA TORZE CRACOVII

Zawody o naramiennik miasta Krakowa które odbyły się wczoraj po południu na torze K. S. Cracovii, cieszyły się małą frekwencją publiczności. Obstante były one jedynie przez lokalnych zawodników.

Stan programu zawodów obfity, organizacja sprawna. Zawody, jako całość, zrobiły w zupełności dodatnie wrażenie. Jeszcze raz na ten nieiecu należy wyrazić żal, że na tak dobrym torze, jak krakowski, nie możemy oglądać kolarzy europejskich, z powodu indolencji czynników w tej materii decydujących.

Wyniki techniczne następujące: W biegu o naramiennik przedbiegi wygrali: Barzycki I przedb., Krobot II przedb., zaś Rothwein III przedb. Repechage wygrał Łaptas w 14 2/3.

Dział gospodarczy

Otwarcie wystawy przemysłu hotelowego i restauracyjnego.

Poznań, 25 września.

Dnia 25 b. m. odbyło się w sali recepcyjnej Targów Poznańskich otwarcie pierwszej polskiej wystawy przemysłu hotelowego, restauracyjnego i cukierniczego. W akcie tym wzięli udział: delegat ministerstwa przemysłu i handlu, naczelnik wydziału Siebeneichen, wicejowoda poznański Nikodemowicz, zastępca dowódcy korpusu gen. Taczak, wiceprezydent poznania, p. Kiedacz, naczelniczy władz i urzędów miejskich, przedstawiciele związków zawodowych, sfer przemysłowych i handlowych z prezydentami Izby handlowych i przemysłowych w Poznaniu i Bydgoszczy na czele, konsul czechosłowacki, radni miejscy, prasa i t. d. Gości powitał prezes komitetu wystawy, inż. Głowacki, który w swoim przemówieniu określił cele i znaczenie wystawy, następnie wiceprezydent miasta Kiedacz przemówił imieniem Poznania, poczem naczelnik wydziału, Siebeneichen, otwierając wystawę, stwierdził, że galeje przemysłu, reprezentowane na wystawie, decydują w znacznej mierze o dobrobycie kraju. Dlatego też Polska jest zainteresowana w ich rozkwicie. Wystawa ta świadczy o współpracy Poznania ze sferami gospodarczymi całej Polski i złożył życzenia pomyślnego rozkwitu przemysłom, reprezentowanym na wystawie.

Następnie naczelnik Siebeneichen przeciął węgłę u wejścia na teren wystawowy i zwiędził wystawę wraz z gośćmi, oprowadzanymi przez dyrektora Targów Poznańskich, Krzyżankiewicza i prezesa inż. Głowackiego.

Wystawa mieści się w pałacu Targów w hali maszyn.

Przewozy na polskich kolejach w sierpniu b. r.

Na podstawie danych ministerstwa komunikacji przewozy na kolejach polskich w sierpniu br. w zestawieniu z przewozami w sierpniu 1926 r. i 1925 przedstawiają się w śre-

dnich liczbach wagonów 15-tonnowych za dzień kalendarzowy następująco:
 Ogółem przewieziono średnio dziennie: w sierpniu br. 16.503, w sierpniu 1926 — 15.678 w sierpniu 1925 — 11.712, załadowano węgla, koksu i krykietów w sierpniu br. 5.300, w sierpniu 1926 — 6.224, w sierpniu 1925 — 8.553, załadowano drzewa obrobionego i nie obrobionego w sierpniu br. 1.858, w sierpniu 1926 — 1.564, w sierpniu 1925 — 768. Załadowano materiałów budowlanych (oprócz drzewnych) w sierpniu br. 470, w sierpniu 1926 — 214, w sierpniu 1925 — 162. Jak widzimy z tych kilku zestawień, obejmujących najważniejsze produkty nieco zmniejszył się ładunek węgla w stosunku do r. ub., co jest zrozumiałe ze względu na wyjątkową zeszłoroczną koniunkturę spowodowaną strajkiem angielskim. Natomiast wzrósł ładunek drzewa, produktów przemysłowych, materiałów budowlanych i innych. W sumie ładunek sierpniowy w br. był wyższym od ładunku r. ub. blisko o 1.000 wagonów, a blisko o 5.000 wyższym od ładunku w roku 1925.

W półfinale zwyciężyli Barzycki Skórkę, zaś Krobot Bialik. **Finał wygrał Barzycki** po bardzo ciężkiej walce na ostatnich metrach w 13 sek. o ćwierć koła. II bieg na 20 okrążeń wygrał wszystkimi punktami **Hilfstein**, jeszcze obelplony plastrami po ostatnim jego poważnym upadku. 2-gi Kluger, 3-ci Pawelek i 4-ty Singer.
 Bieg motorów na 5 okr. wygrał **Aksmann** na 350 ckm. F. N. bijąc Dziubę na Harleyu 1000 ckm. czas zwycięzcy doskonały 1.41 1/2. W Aksmannie zyskaliśmy dobrego motorzystę, który przy nieco większej rutynie stanowić będzie poważną konkurencję naszej ekstraklasy. Bieg gości 5 okr. wygrał zupełnie lekko Hilfstein, podkreślając jeszcze raz swoją dobrą formę, drugi Kluger i trzeci Pawelek. W biegu drużynowym z dwóch startów na 10 okr. wygrała drużyna Barzycki, Michalek, Łaptas i Piotrowicz II w czasie 7.11. W końcu 2 mecze Michalek—Bialik, wygrywa Michalek w 14 1/3 i drugi mecz Skórka—Bialik, wygrywa Skórka.

SEKCYJA SZERMIERCZA A. Z. S. W KRAKOWIE rozpoczyna z początkiem października r. b. nowy sezon 1927/28. Wszelkich informacji dla członków A. Z. S., względnie osób nie należących do związku, a pragnących pobierać lekcje szermierki udziela fechtmistrz prof. E. Linnemann w poniedziałki, środy i piątki od dnia 1 października między godz. 12—1 w poł. w sali szermierczej Un. Jag., Grodzka 64 (Gmach Instytutu Geograficznego).

Kronika ekonomiczna.

SILNY WZROST OSZCZĘDNOŚCI W PKO. Bezsprędnie po ferjach wakacyjnych, już w pierwszej połowie września br., dał się zauważyć nadszpdziewany wzrost oszczędności w P. K. O. Na dzień 17 bm stan zwykłych wkładów oszczędnościowych wynosił 42,675 610 zł., co w porównaniu ze stanem z dnia 31-go sierpnia br. wykazuje wzrost o 1,370 291 zł. Również wzrósł znacznie w tym samym czasie stan wkładów premjowanych, mianowicie o 59.269 zł. do 662.390 zł., co wskazuje, że książeczki oszczędnościowe premjowane coraz bardziej zyskują na popularności wśród szerokich sfer społeczeństwa.

KONIECZNOŚĆ PODWYŻSZENIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO BANKU ROLNEGO. W związku z podwyższeniem kapitału zakładowego Państwowego Banku Rolnego o

sumę 50.000.000 zł., tj. do 75.000.000 zł., nie zaś do 100.000.000, jak podały niektóre pisma, dowiadujemy się, że dotychczasowy kapitał zakładowy P. B. R., wynoszący 25.000.000 zł. okazał się zbyt mały w stosunku do rozszerzonych zadań Banku i wzrostu zapotrzebowania na kredyty ze strony drobnych rolników.

Przez wiele lat odkładane potrzeby rolników, związane z odbudową zniszczonych jeszcze w okresie wojny warsztatów pracy, stworzeniem nowych gospodarstw wskutek przeprowadzonej parcelacji, wreszcie zregulowaniem stosunków rodzinno-majątkowych na wsi, wymagają obecnie, gdy sytuacja finansowa państwa znacznej doznała poprawy, jak najprędzej i najwydatniejszej pomocy kredytowej.

Rozwijający się ostatnio pomyślnie ruch spółdzielczy na wsi zasługuje również na to, aby przez wydatniejsze udzielanie kredytów ze strony P. B. R. uzyskać szersze podstawy działalności. Pomoc kredytowa dla drobnego rolnika przyczyni się w ogromnej mierze do podniesienia wytwórczości rolnej, do dobrobytu wsi i do wzmocnienia naszego eksportu.

JESZCZE SPRAWA PRZYSTAPIENIA POLSKI DO KARTELU STAŁOWEGO. „Vossische Zeitung” wyraża powątpiewanie, czy wstąpienie Polski do kartelu stałowego będzie mogło dojść do skutku, wobec zbyt wysokich żądań Polski, dotyczących kwoty. Dziennik donosi, że jakoby ze strony Polski wyrażane są życzenia, aby doprowadzić przynajmniej do luźnego porozumienia w tej sprawie, zapewnijającego przemysłowi polskiemu rynek zewnętrzny.

PRODUKCJA GAZOLINY W POLSCE. W lipcu br. czynnych było w Polsce 18 gazolinarni, zatrudniających 183 robotników. Po przerobieniu w tych gazolinarniach 22,078 tysięcy metr sześć. gazu, uzyskano 2.730 tonn gazoliny, czyli o 437 tonn więcej, aniżeli w czerwcu br. Konsumcja wewnętrzna gazoliny wyniosła w lipcu br. 2.133 tonn, eksport 134 tonny.

TRUDNOŚCI PŁATNICZE W HANDLU KOLONJALNYM. Hurtownicy winno-kolonjalni uskarżają się na pewne trudności płatnicze, jakie panują w ich branży. Większość detalistów, a także restauratorów zalega z pokrywaniem zobowiązań płatniczych. Jak się zdaje, handel winno-kolonjalny dotychczas nie wyszedł ze stadium kryzysu.

ORGANIZACJA STAŁEGO EKSPORTU DRZEWA I CEMENTU Z GDYNI. Firma „Polski Lloyd”, która 13 bm. wyekspedyowała do Anglii na parowcu „Toruń” z pełnym ładunkiem kopalniaków, organizuje obecnie stały eksport drzewa (kopalniaków) z Gdyni do Anglii. Przewiduje się ładowanie dwóch statków na tydzień: ładowanie odbywać się będzie w nowowykończonej części basenu wewnętrznego, gdzie przeprowadzono wąskotorówkę od składów drzewnych, znajdujących się przy wieży ciśnień, do nabrzeża przy budującym się magazynie Urzędu Marynarki Handlowej. Sprawność ładunkowa dla drzewa w Gdyni okazała się znakomita. „Toruń” ładował przeszło 200 fathom na dobę, podczas gdy w Gdańsku statki ładują 100—150 fathom. Jest nadzieja, że ta rekordowa sprawność zostanie utrzymana nadal. Następny parowiec „Elsberg” ma zawinąć tu po ładunek drzewa 26 bm. „Polski Lloyd” organizuje również stały eksport cementu z Gdyni do Południowej Ameryki. Od połowy października mają przybywać do Gdyni po cement wielkie statki Finland-America-Line.

UPROSZCZENIA W PROCEDURZE BANKU ROLNEGO. Dążąc stale do jak najdalej idącego ułatwienia ludności w uzyskaniu kredytów, dyrekcja Państwowego Banku Rolnego opracowała szereg zmian pod tym względem w dotychczasowych przepisach. Zmiany te w dużym stopniu upraszczają obecną pro-

cedurę dla starających się o długoterminowe pożyczki amortyzacyjne w listach zastawnych na kupno gruntu, parcelację, a zwłaszcza na inwestycje rolne oraz spłatę uciążliwych dla gospodarstw miejskich zobowiązań pieniężnych.

Zmiany przepisów tych, zatwierdzone przez ministerstwo reform rolnych, ogłoszone zostały w „Monitorze Polskim” z dnia 16 bm. Nr. 212.

Promieniowanie mózgu ludzkiego

Niezmiernie — być może — doniosłe w skutkach odkrycie uczynione zostało niedawno w laboratorjach uniwersytetu w Grazu. Mianowicie dr. Max de Crinis dowiódł w sposób zupełnie niezbity, że mózg ludzki obdarzony jest zdolnością promieniowania, ściślej mówiąc wydawania promieni świetlnych. Jak się wydaje, te ostatnie należą do rodzaju fosforyzujących — co zresztą niczy zbyt nieoczekiwanego nie przedstawiało, znamy bowiem w świecie organicznym liczne przykłady podobnego zjawiska, obserwowanego nawet na rozkładających się trupach rybich.

Natomiast nadzwyczaj zastanawiającym jest fakt, który dr. de Crinis stwierdził z zupełną pewnością, że owa właściwość promieniowania substancji mózgowej, zwiększa się i maleje w zależności od pór roku: latem jest najintensywniejsza, zaś od jesieni stale się zmniejsza. Wskazywałoby to na zależność jej od działania słońca, którego zresztą t. zw. ultrapromieniowanie — jak to już oddawna wiemy — wywiera silny wpływ fizjologiczny na organizm ludzki. Jaki jest jego wpływ na działalność mózgu, nie wiemy. Może odkrycie dr. de Crinis da nam pod tym względem jakieś bliższe wskazówki, ślislejsze od apriorystycznego poglądu Jean Jacques Rousseau, który utrzymywał, że chodzenie po słońcu bez kapelusza ułatwia mu myślenie i pozwala tworzyć.

Ciekawą jest metoda, którą dr. de Crinis operował, aby dojść do swego odkrycia. Nie mogąc robić obserwacji na żywym mózgu, wyjmował go z trupów, suszył a następnie wystawiał na działanie lampy kwarcowej. Tak spreparowana substancja mózgowa położona na płyty fotograficzne działała na te ostatnie — co było dowodem, że rzeczywiście promieniuje. Przy dalszych badaniach okazało się, że promieniuje nie tylko przy powyższych warunkach, lecz i bez wszelkiego przedniego nasświetlenia — zupełnie samodzielnie. Źródło tej świetlnej energii mózgu znajduje się w grupie leticin, w których znaleziono liczne ślady fosforu.

Trudno narazie przewidzieć, jakie praktyczne zastosowania lecznicze może mieć odkrycie dr. de Crinis. Dziś już wszakże można powiedzieć, że wbrew tak pozornie łatwej asocjacji tego odkrycia z wszelkimi zjawiskami medjumistycznymi, nie ma ono z temi ostatnimi nic wspólnego: promieniowanie świetlne mózgu jest zjawiskiem czysto fizycznym.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
 Wydawca:
Spółka Wydawnicza „REFORMA”
 Spółka z ogr. odp.

L. 6633/1927.
 M. U. P.
 Miejski Urząd Poboru Oplat i Podatków Pośrednich, jako zarządzający Rzeźnią Miejską, w imieniu Gminy miasta Krakowa rozpisuje niniejszem

PUBLICZNY PRZETARG

- na wykonanie robót:
- murarskich,
 - ciesielskich,
 - pokrycia dachu,
 - betonowych

związanych z powiększeniem chłodni przy Rzeźni Miejskiej w Krakowie.

Uprawnieni przedsiębiorcy budowlani mogą oglądać i podpisać plany budowy, oraz otrzymywać formularze ofertowe począwszy od dnia 26 września br. w Biurze technicznym, powyż wspomnianego Urzędu, ul. Kopernika L. 1, I. p. drzwi Nr. 13 w godzinach urzędowych między 10 a 12 przed południem.

Oferty należy składać w tymże biurze do dnia 4. października br. godz. 12 w południu, poczem odbędzie się publiczne otwarcie ofert w kancelarji Naczelnika Miej. Urzędu Poboru Oplat i Podatków Pośrednich, parter drzwi Nr. 2.

Do oferty należy dołączyć kwit na złożone w Kasie M. U. P. wadium w wysokości najmniej 2% oferowanej kwoty w gotówce, papierach wartościowych lub liście gwarancyjnym jednego z banków krak. wskich. 1062

Kraków, dnia 22 września 1927.

Naczelnik Miej. Urzędu Poboru Oplat i Podatków Pośrednich.

FORTEPIANY
 PIANINA. FISHARMONJE. GRAMOFONY.
 Na raty. Olbrzymi wybór.
 Nowe i używane stale na składzie.
H. SMOLARSKA
 SZEWSKA 9. 920

UWAGA! Reklama dźwięnią handlu!
 Mam do odstąpienia większą ilość banknotów niemieckich (przedwojennych).
 Łaskę zgłoszenia pod Nr. 1060 do Admia. „Nowej Reformy”.
 STENOGRAFIJ biurowej parlamentarnej (lektura) wyucza listownie, szybko, najdoskonalej: Instytut Stenograficzny Warszawa Krucza 26. — Ządające pro spektów. 1045

Rozpowszechniajcie „Nową Reformę”

Przewodnik handlowo-informacyjny po Krakowie
 Najkorzystniejsze źródła zakupów

Herbata Herbata z „Rączką” Juliusz Grasse Sp. z o. o. Kraków Rynek gł. 34	Cukiernie P. MAURIZIO Rynek gł. 38.	Aparaty i przyb. fotograf. Warszawski Skład przyborów fotograficz. Szewska 2. Tel. 1428.	Fortepiany FORTEPIANY PIANINA WŁ. BOŁONSKI Kraków — Pałac Spski.
Przybory piśmienne R. ALEKSANDROWICZ Basztowa 11. Tel. 311 i 4064 Magazyna przyborów biurowych.	Srebro SREBRNO — PLATERY ARTYKULY kościelne SUKIENNICZE I. A. KOBYLINSKI, J. KOBYLINSKI K. JARRA DAWNIEJ: M. JARRA	Ubezpieczenia Towarzystwo ubezpieczeń na tytu „FENIKS” ul. św. Gertrudy 8, tel. 273.	Reklama Najtańsza reklama w „Przewodniku”

Ogłaszajcie się w Przewodniku „Nowej Reformy”
 Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.